

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Metaphysicam, id est, Scientiam de Ente incorporeo, seu
transnaturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

V. Alia aduersus nostram sententiam soluuntur argumenta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95247](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95247)

diuersis, siue dissimilibus cohæreat: siquidem unitas numerica, & indiuidualis haud excludit partes actuales vllas, sed tantum partes subiectiuas ac potentiales, nec has etiam, nisi sint specie diuersæ eliminat unitas specifica specie specialissima. Atqui contemplatione Dialecticæ totalis, eius habitus sunt partes tantum actuales, non vero potentiales, numero, aut specie diuersæ, cum de his illa nequeat prædicari: eorum ergo multiplicitas, quanta quanta sit, illius unitati, siue specificæ, siue etiam indiuiduali nullum importare poterit præiudicium.

51 Arguunt denique sexto: Omnia obiecta metaphysicæ cadunt sub eadem abstractionem à materia indiuidua, sensibili, & intelligibili; & omnia obiecta Mathematicæ sub eadem abstractionem à materia sensibili, & indiuidua, non tamen intelligibili; ac tandem omnia obiecta Physicæ sub eadem abstractionem à materia indiuidua, non vero intelligibili, aut sensibili. Quæuis igitur harum scientiarum est vnus simplex habitus in ordine ad omnia obiecta, quæ respicit: ac proinde idem de quacunque alia facultate dicendum.

52 Respondeo: nec eadem abstractio à materia eundem indiuisibilem habitum, nec diuersa abstractio diuersum, ac multiplicem specificat habitum, vt obiectio contendit. Primò, quia unitas, & diuersitas habituum sumitur ab unitate, & diuersitate obiectorum formalium vt cap. i. fusè explicatum; sed Metaphysica, & quæuis alia facultas sub eadem abstractione à materia diuersa principia, & obiecta formalia respicit. Secundò, quoniam actus intellectus, quos habet præ obiecto formali Dialecticæ, & voluntatis actus, qui scientiæ morali formaliter obiectantur, sub eadem cadunt abstractionem à materia sensibili, intelligibili, & indiuidua: & tamen ad diuersos habitus, & quod plus est, ad diuersas attinent scientias. Tertio, quia Deus, & Angelus diuersam sortiuntur abstractionem, cum alter ab omni compositione abstrahat, alter verò ex subsistentia, & natura componatur, atque adeo alter altero simplicior, & immaterialior sit vt vel etiam faterentur Thomistæ, qui Deo gradum quandam immaterialitatis assignant ad quem euehi possit nulla res creata: sed Deus, & Angelus iuxta illos, ea diuersa abstractione non obstante, ad eundem indiuisibilem habitum metaphysicam spectant. Quarto denique, quia,

53 Triplex illa abstractio triplicis scientiæ specificatiua, si suis examinetur momentis, minimè subsistit. Nam Physica non abstrahit à materia indiuidua, cum de hoc numero sole, de his singularibus cælis, de horum numero astrorum, ac syderum cursu, situ, & positura plura demonstret. Mathematica item aliqua ex parte abstrahit à materia, non solum sensibili, & indiuidua, verum etiam intelligibili, cum numeros substantiarum separatarum non minus, quam rerum materialium tractet. Metaphysica quoque non abstrahit vnde quaque à materia sensibili, & intelligibili: siquidem immaterialitatem Dei, & Angelorum considerat, quæ consideratio est cum materialitatis consideratione coniuncta.

CAPVT V.

Alia aduersus nostram sententiam solvuntur argumenta.

54 Hactenus pro Thomistica sententia fermè Thomisticis, & communibus argumentis actum. Alia adiicio, si cui fortè maiorem difficultatem ingerant. Primum sit. Non debet esse tanta diuersitas inter habitus, actusque, quanta est inter eorum obiecta formalia: quamuis igitur hæc distinguantur, & etiam specie differant, non propterea actus, & habitus, aut distingui, aut specificè differre debent, ac proinde licet obiecta formalia Dialecticæ (par autem est ratio cuiusvis alterius facultatis) numero, & specie differant verbi gratia definitio, & demonstratio, tamen actus, & habitus hinc demonstrandi, & illinc definiendi, nec numero nec specie diffidebunt, vt vt logica ambos complectatur. Antecedens probatur. Inter virtutes Theologales, & morales non est tanta diuersitas, quanta est inter eorum obiecta formalia Deum videlicet, & creaturam, cum inter Deum, & creaturam sit infinita distantia, & inter has, & illas virtutes solum finita; & cum illæ vniocæ, & genericè conueniant, Deo verò, & creaturæ nulla ratio generica, aut etiam vniocæ vtrique communis sit, vt fert communior opinio. Confirmatur, & declaratur. Non crescit perfectio actus ex perfectione obiecti proportionem Arithmetica, aliàs visio Dei futura esset infinitæ perfectionis, ac tantundem excederet visionem obiecti creati, quantum Deus ipsam obiectum creatum exuperat: similiter ergo non crescit diuersitas actuum, & habituum ex diuersitate obiectorum, ita vt æquè diuersi sint actus, aut habitus inter se, ac mutuo sunt diuersi in quæ feruntur obiecta formalia.

55 Respondeo: haud debet esse in omni euentu tanta diuersitas inter actus, habitusque, quanta est inter eorum obiecta formalia, quando possibilis est minor diuersitas, quam, & non maiorem actus, & habitus inter se postulent. Cum ergo inter virtutes morales, & Theologales possibilis sit minor diuersitas, quam ea, quæ visitur inter Deum, & creaturam, eò, quod hæc summa sit, ea minor diuersitas inter illas virtutes, necessario concedenda est, propterea quod summæ diuersitatis, ac distantie sint incapaces, videlicet, quia ex æquo creaturæ. At quando non est possibilis minor diuersitas, quam illa, quæ reperitur inter obiecta formalia, propterea quod ea specifica specie atoma, & specialissima, tunc debet esse tanta diuersitas inter actus, ac habitus aliquos, quanta est inter obiecta formalia: siquidem hæc vbi specie differant, aliquam diuersitatem in habitus refundunt, supposita habituum distinctione, quæ est omnis diuersitatis, seu dissimilitudinis radix: sed non possunt refundere minorem diuersitatem ea, qua ipsamet differunt, eo, quod hæc sit specifica specie atoma, vt supponitur; vnde æqualem refundere debent. Quamobrem mirandum non est, si pro diuersitate specifica, & atoma obiectorum formalium habitus Dialecticæ, & alterius cuiusque facultatis non numero tantum, sed etiam specie differant.

56 Argumentor secundo. Eadem indiuisibilis facilitas actualis, siue quæ in actu, non in habitu consistit, ad actus ex obiecto formali specie diuersos faciliat proxi

proximè, & immediatè. Eadem igitur indiuisibilis facilitas habitualis, seu quæ in habitu, non in actu posita est ad actum ex obiecto formali specie diuersos, nõ solum mediatè, & remotè, quod omnes concedunt, verum etiam immediatè, & proximè poterit facilitare, ac proinde quævis scientiæ totalis circa omnia sua obiecta, quamlibet specie diuersa, & in ordine ad omnes suos actus idem indiuisibilis habitus erit. Cõsequentiā est perspicua: quia si facilitas actualis ad plura obiecta diuersa se extendit, indiuisibilis, & vna in se manens, non est, cur idem de facilitate habituali negari queat, quæ quo propius ad potentiam accedit, eo vniuersalior, aut certè non minus vniuersalis est censenda. Probatum antecessens, tum quia eadem complacentia gloriæ Dei ad actus diuersarum virtutum moralium immediatè faciliat, & inclinatur, cum tamen actus ij diuersa obiecta formalia intrinseca respiciant: tum etiam, quia eadem præmissa faciliat, & inclinatur intellectum ad conclusiones specie diuersas, pro diuersitate specifica alterius præmissæ, cum qua coniungi potest: quæ ratione ex eodem principio naturali, & philosophico; modo conclusio supernaturalis, & Theologica, modo naturalis, & philosophica deduci potest; at eæ conclusiones differunt, cum ex obiecto formali intrinseco, vt constat tum ex obiecto formali extrinseco, quia obiectum formale extrinsecum diuersarum conclusionum vni alicui principio niten-
tium non est præcisè obiectum vnius præmissæ, in qua conueniunt, sed simul obiectum alterius præmissæ, in qua differunt; diuersitas autem specifica vnius præmissæ obiectiua sufficit ad diuersitatem absolutam obiecti formalis extrinseci, quod extrinsece præmissa obiectiua coalescit, sicut homo, & leo ob diuersitatem speciem vnius solius partis absolute specie differunt.

57 Confirmatur, & explicatur argumentum. Aut habitus concurrat effectiue ad actum, ita vt concursus potentia minuat, ac temperet; & sic à fortiori, vt aiunt, actus intellectus, & voluntatis ad alios vltiores præcisè tribuunt facile posse, & non simpliciter posse, quandoquidem ad eos non efficienter, sed dirigendo tantum influunt: Aut habitus directiue dumtaxat ad actum concurrat; & sic par est ratio facilitatis actualis, & habitualis, nec est cur vna potius, quam alia tribuat simpliciter posse: vnde altera extenditur ad obiecta formalia diuersa, poterit etiam alteri eadem extensio concedi. Confirmatur secundo. Non magis pender essentialiter conclusio à præmissis, aut electio ab intentione inefficaci, de qua potissime sermo, quam actus ab habitu: hoc ergo ex capite nulla est vtrinq; disparitatis ratio. Et quamuis penderet essentialiter conclusio à præmissis, & electio ab intentione inefficaci, adhuc, nec præmissæ, nec simplex complacentia finis tribuerent simpliciter posse, sed tantum facile: tum quia habitus faciliat ad actionem, qua concurrat, imo non nisi media actione cõfert facilitatem ad actum: ea autem actio pender essentialiter ab habitu, si ab eo effectiue procedat, & in plurium sententia, tam & si solum directiue: tum etiam, quia, vt præmissa ad conclusionem, & complacentia finis ad electionem tribuant præcisè facile posse, & non simpliciter posse, satis est, quod ad præsens attinet, vt sine iis intellectus, & voluntas cognitionem, & volitionem, huic conclusioni, & electioni, ex obiecto omnino similem elicere queant, vt exemplo claret actionis, per quam concurrat habitus tum demum, quia actus, ad quem facilitas habitus, potest suprà hunc reflexe,

etere, eiusque ad sui existentiam concursus, sicut simili virtutis haud raro reflexione supra potentiam, à qua proficiscitur: at is actus pender essentialiter ab habitu, qui ad eum faciliat.

58 Respondeo, plus, quam oportet, eo probari argumento: siquidem multipliciter virtutum apud omnes adeo constantem protinus tollit, & nullam regulam reliquam facit, qua diuersitas habituū metienda sit: qualis enim esse potest, vbi plura obiecta formalia plures habitus sibi non vendicent? Respondeo secundo, id tantum obiecto à nobis discursu concludi posse, eundem indiuisibilem habitum respicere obiecta formalia specie diuersa ad instar facilitatis actualis: at non quod de facto, vt aiunt, id contingat: nam experientia demonstrat, habitum circa vnum obiectum formale esse distinctum ab habitu circa aliud, ab illoque separari, vt late expensum est capite 2. in probatione nostræ opinionis, cum tamen idem non sit nobis expertum, sed potius oppositum de facilitate actuali: quod ergo argumentum ab hac ad illum.

59 Respondeo tertio: Complacentia gloriæ Dei ad virtutem charitatis pertinens respicit immediatè, & proprie solum diuinā bonitatem, obiecta vero aliarum virtutum, ad quas actu mouet, & faciliat, non, nisi mediatè, & improprie: proinde magis est, vt ab illius obiecti formalis vnitatem possit, ac debeat esse vna, quā ab horū multiplicitate multiplex. Cæterum habitus non vendicat sibi aliquod obiectum formale, quod proprie, & immediatè attingat, non certe aliud, quam, quod mediis actibus suis respicit: quapropter horum obiecta, si sint diuersa, diuersitatem, ac multipliciter refundent in habitum, quippe cui, vt dictum est, haud obicitur aliud, Cuius vnitatem se rueri possit à compositionis, ac numeri imperfectione.

60 Vel paulo aliter: Obiecta virtutum diuersarum sunt respectu charitatis materialia tantum: quod ergo ad eam pertinens complacentia possit ad illa omnia mouere, solum arguit posse eundem indiuisibilem habitum mouere ad plura obiecta materialia, non vero formalia. Quod si instes, etiam obiecta formalia diuersa diuersorum actuum intellectus nostri esse materialia intuitu habitus, quippe cui tantum mediatè, & improprie obiciuntur, solisque actibus formaliter, & immediatè; in promptu est solutio, obiecta formalia actuum nostrorum talia esse respectu habitus mediatè saltem: quocirca cum multiplicem reddent; videlicet quia alio modo habitus non potest fortiri obiectum formale, aut ab eo multipliciter accipere: At complacentia actualiter facilitans vendicare potest, & solet obiectum formale proximè, & immediatè: quare obrem ab huius solius vnitatem, vel multipliciter multiplex erit, aut vna, nec fieri poterit, vt obiecta formalia diuersa actuum ex eo prognatorum eum multiplicem efficiant. Quod autem disputatum est hæcenus de complacentia ad charitatem spectante, accommodari potest, ac debet præmissæ conclusionibus interuenienti diuersis.

61 Respondeo quarto. Id, quod mouet, & faciliat facilitate actuali haud est (iuxta non paucos) actus, sed obiectum actus, esto hic sit ratio, & conditio mouendi: id autem, quod mouet, & faciliat facilitate habituali est solus habitus: vnde licet actus aliquis faciliat, & moueat ad plura obiecta formalia specie diuersa, idem de habitu dicendum non est: Ea siquidem vniuersalitas, & extensio actus, non tam actus, fortasse, quam obiecti propria est: obiectum autem habitu vniuersalius est: nam

sicut potentia ad plura obiecta specie diuersa se extendit, ita obiectum correlatiuum potentiae plures actus specie diuersos terminare, & mouere potest, vt cernere est quoad motionem in exemplis in argumento adductis, & quoad terminationem in candore, verbi gratia, qui per visum videri, per sensum internum interius sentiri, per intellectum intelligi, & per voluntatem amari potest. Quod autem habitus potentiae vicinior accedat, non ob id eius vniuersalitatem, & extensionem ad plura obiecta formalia magis, quam actus amulari debet, sicut plures eius proprietates non magis, quam actus amulatur, vt ex dictis cap. praeterito ad eius initium dilucet.

62 Argumentor tertio. Logica habitualis demonstratiua, & Logica habitualis definitiua v. g. non respiciunt obiecta formalia diuersa: habitus igitur distincti non sunt: nulli ergo tales sunt in Dialectica, nulli in facultatibus ceteris. Antecedens probatur: actus vtriusque Dialecticae habitualis non intuentur obiecta formalia diuersa: sed obiectum habituum est obiectum actuum, qui ab habitibus proficiscuntur: ergo maior suadetur: actus cognoscens quid sit demonstratio in communi, qui ad priorem Dialecticam habitualement spectat, attingit re ipsa ex parte obiecti omnes demonstrationes in particulari, sed nulla est definitio, quae nequeat esse pars alicuius specialis demonstrationis, quae ex illa aliquid de definito inferat: actus igitur ille attingit omnes definitiones, siquidem cognito toto, eius ignorari nequeunt partes. Rursus actus cognoscens quid sit definitio in communi, qui ad posteriorem Dialecticam habitualement pertinet, attingit re ipsa, & ex parte obiecti omnes definitiones in particulari, at nulla est demonstratio, quae non possit esse pars alicuius definitionis, quae illam per genus, & differentiam explicet: actus igitur ille attingit omnes demonstrationes. Quamobrem vterque actus idem, & non diuersum obiectum formale, videlicet omnes definitiones, & demonstrationes omnes respicit.

63 Respondeo. In primis, si praecisiones obiectivae sint possibiles, vt est longè probabilius, actus ij ex obiecto formali diffidere poterunt, eò, quod vnus attingat aliquid ex parte obiecti, à quo omnino praescindit alter: Si quidem prior actus attingit ex parte obiecti demonstrationem in communi, & partes eius constitutivas etiam in communi, non verò demonstrationes in particulari, aut partes earum constitutivas in particulari, inter quas numeratur definitio: posterior vero actus attingit definitionem in communi, non verò definitiones particulares, aut partes earum in singulari, inter quas demonstratio numeratur.

64 Deinde, esto, possibiles non sint praecisiones obiectivae, adhuc argumentum vi caret. Pro cuius luce supponendum est ex dictis supra libro 7. huius operis tractatu 6. decimo obiectum formale complecti praeter rem cognitam, cognitionem etiam, eiusque modum tendendi. Supponendum item est, vnum obiectum formale esse posse diuersum ab alio pro diuersitate alterutrius partis, vt in aliis complexis vsuuenit. Quocirca, si solae res cognitae differant, esto eodem modo cognoscantur ambae, id sufficere ad diuersitatem obiecti formalis, qua ratione cum aliquid à posteriori de Deo, & aliud de Angelo demonstratur, ea demonstrationes fortiuntur obiecta formalia specie diuersa. sin-

autem è contrario solus modus tendendi actuum sit diuersus, esto res cognitae non differant, id etiam satis, superque erit ad differentiam obiectorum formalium, qua ratione cognitio, & volitio, quae in eandem rem tendunt, nihilominus diuersa fortiuntur obiecta formalia, videlicet altera verum, altera bonum. Quae cum ita sint; actus cognoscens, quid sit definitio, & actus cognoscens, quid sit demonstratio, ex parte rei cognitae non differunt, secus vero ex parte cognitionis, & modi tendendi, quod sufficiens est ad id, vt sit multiplex, ac diuersum obiectum formale vtrique praestitutum.

Argumentor quarto. Anima Petri, verbi gratia, & anima Pauli sunt eiusdem speciei: & tamen respiciunt essentialiter connotata specie diuersa, nimirum modo, vnionum, vbicationum, durationum, &c. vt ostensum est in Physica libro 2. tractatu 9. capite 2. & 3. necnon in Dialectica lib. 9. tractatu 3. capite 2. & tractatu quarto capite 2. Quamquam ergo habitus cuiusvis scientiae totalis respiciant obiecta formalia specie diuersa, non ob id erunt diuersae speciei, ac proinde nulla facultas non erit vnus specie habitus.

66 Respondeo: connotata specie diuersa, quorum tota tandem diuersitas deuoluitur ad ipsas rerum indiuiduationes, ita vt ideo dicantur specie differre, quoniam alia hanc indiuiduam animam verbi gratia, alia vero aliam numero respiciunt, esse proprietates indiuiduales, quae non diuersitatem specificam, sed numericam arguunt iuxta illud Porphyrii, quem sequuntur reliqui omnes: indiuiduum est cuius collectio proprietatum in nullo reperitur alio: Huiusmodi autem connotata sunt modi specie logica diuersi in animabus Petri, & Pauli: ideo enim ita differunt, quia cum vniones, verbi gratia, animae Petri eam solam essentialiter respiciant, potest ab eis abstrahi ratio aliqua vniuersalis, & quidditatiua non communis vnionibus animae Paulinae, & è conuerso. Contra vero obiecta formalia specie diuersa, quae respiciuntur, & connotantur ab actibus & habitibus eiusdem scientiae totalis, haud quaquam differunt specificè per ordinem essentialem ad indiuidua vlla, sed potius veluti homo, & equus, verbi gratia, Quid mirum ergo, si maiorem in actus, & habitus refundant diuersitatem, quam reiciunt in animas Petri, & Pauli proprietates modales, quas anima connotant? Confirmatur: quia si connotata specie diuersa priori modo diuersitatem arguerent specificam, nullum indiuiduum non esset specie diuersum ab alio: At hoc incommodi non sequitur, esto actus, & habitus specie differant, per ordinem ad varia obiecta, quae suapte ingenio connotant, vt intuenti clarebit.

67 Quinto, ac postremo argumentor. Idem actus potest respicere, quin etiam modo multoties respicit obiecta formalia specie diuersa, vt cum eodem indiuisibili iudicio assero, *albedo non est nigredo*; vel vna apprehensione, *albedo, & nigredo*; aut alia, *albedo, vel nigredo*. Similiter ergo idem indiuisibilis habitus intueri poterit multa obiecta formalia specie diuersa, ac proinde omnia, quae sub eandem scientiam totalem cadunt.

68 Respondeo, vnum indiuisibilem actum intellectus nostri respicere diuersa obiecta formalia; at duntaxat inadaequata, nullo vero modo totalia. Quod si habitus alicuius scientiae totalis respiceret omnia eius obiecta formalia, idque in se indiuisibilis existens, sanè plura intueretur obiecta formalia

malia aliquo modo totalia, hoc est comparatione actuum. Respondeo secundo, indiuisibilem habitum respicere etiam nunc diuersa obiecta formalia eo modo, quo illa respectat vnus actus, id est, non dispartite, ac præcisue, sed cum aliqua eorum connexionem, & comparationem facta per particulam est, aut, & aut, vel. Cæterum vti de facto, vt aiunt, haud forte reperitur vnquam actus dispartite pluribus obiectis formalibus terminatus, vt albedo, nigredo, vel albedo videtur, nigredo videtur, ita habitus eius genij modo non dari est probabilius, Quod tamen possibile sit actus, & habitus illius conditionis, fateor cum P. Ripalda lib. 3. de ente supernat. disputatione 47. sectione 2. numero 16.

69 Respondeo tertio habitum circa diuersa obiecta formalia nunc semper esse multiplicem, non duntaxat ob relationem, quam ad illa sortitur; (nam possibile est habitus indiuisibilis, & tamen ad diuersa obiecta formalia relatus, vt sæpe sæpius dictum) sed quia modo semper contingit, habitum verfantem circa vnum obiectum formale separari posse ab habitu de alio, vt supra demonstratum. Ast actus plura formaliter attingens, siue id faciat dispartite modo, siue non, sine aliqua comparatione, haud est separabilis à se ipso, haud etiam vna realitas eius est separabilis ab alia. Quid est ergo, quapropter debeat esse multiplex.

C A P V T V I.

An saltem habitus cuiusvis facultatis sint inter se physice uniti.

70 N egant Doctores omnes supra capite 1. ad eius initium laudati: ac negandum præter alios optime probat P. Bartholomæus Amicus tractatione 27. log. disputatione 4. questione 1. dubitat. 3. & 4. Eandem sententiam etiam ipse sequor, & suadeo sequentibus argumentis. Namque in primis, quod plures habitus in vnam scientiam coalescant, iis per accidens est, & à solo philosophorum arbitrio proficiscitur: nulla igitur inter eos vnio physica intercedit: sicut quod multi homines libere in vnam Rempublicam coaluerint, & cuiusdam Principis regimini sint subditi, nullam inter eos vnionem physicam efficiunt. Secundo: eiusmodi vnio habituum est omnino superflua, cum sine illa quouis eorum facilitare possit, vt cernere est in primo habitu acquisito, qui faciliat ante, quam reliqui superueniant. Tertio: actus dialecticæ, verbi gratia, minime vniuntur, vt omnibus est in confesso: ergo nec habitus. Quarto: habitus metaphysici ex. c. de Deo, & Angelo plus differunt, quam habitus scientifici de Angelo, & Cælo: Ast hi posteriores, non vniuntur physice, alias habitus diuersarum scientiarum talem inter se sortirentur vnionem: ergo nec illi priores, qui ad Metaphysicam spectant.

71 Quinto: si huic philosophandi modo locus esset, similiter, adstrui posset, habitus omnes speculatiuos ex vna parte, & ex alia practicos omnes, de quibuscumque sint ambo obiectis inter se physice uniti, sicut habitus dialecticæ, verbi gratia ob conuenientiam inter se, & disconuenientiam respectu habituum aliarum facultatum vniuntur inter se inuicem. Idem etiam fingi posset de habitibus virtutum, & vitiorum: Idem de habitibus

omnibus intellectus hinc, & illinc voluntatis. Denique inter intellectum, & voluntatem (quas potentias supponamus inuicem distingui) prout sunt sibi mutuo similes, & à potentiis materialibus differentes; inter intellectum item, & sensum, quatenus à potentiis cognoscitiuis externis dissident; inter potentias etiam cognoscitiuas, seu materiales, seu spirituales, seu externas, seu internas ex vna parte, & inter potentias appetitiuas ex alia nouas quasdam, & in auditas vniones nobis integrum esset comminisci.

72 Pro contraria sententia, quam tuerentur aliqui recentiores in manuscriptis, & quæ tribui solet Patri Salas, aliisque authoribus magni nominis obici potest primo. Partes intensiue cuiusvis scientiæ vniuntur physice inter se in ordine ad vnum subiectum habitionis, in quo recipiuntur: ergo & partes extensiue cuiuscunque scientiæ habitualis (de qua vtrique sermo) vniuntur physice inter se in ordine ad vnum subiectum attributionis, ad quod omnes referuntur. Respondeo, in primis satis probabile esse, partes intensiue facultatis habitualis inter se immediate non vniri, nec, nisi mediata, & in subiecto communi physice colligari, vt ostensum in Phys. lib. 6. tract. 2. vtque necesse est affirmari ij, qui gradus intensiōis specie differre, & res omnes specie diuersas vnionis continuatiue incapaces existimant. Deinde argumentum, non minus in Dialectica actuali, quam habituali procedit: in illa autem nullius est momenti, nec quisquam erit, qui actus Dialecticæ inuicem vniri censet, vt superius animaduersum: ergo nec in ista posteriori, videlicet habituali: Denique ordo partium intensiōis, si quod probabile est, sint etherogeneæ, est intrinsecus, & essentialis, quippe ratione cuius alia alias suapte natura præsupponunt: quare non mirum: si vniuntur vnione physica continuatiua, quemadmodum materia, & forma vnione physica essentiali vinciuntur inuicem. At ordo habituum scientificorum est extrinsecus, & arbitrius, atque à solo philosophorum litio proficiscens.

73 Obiicies pro eadem sententia secundo: quævis scientia totalis dici solet vna: at id vix intelligi potest sine eo, quod eius partes, scilicet habitus physice vniuntur inuicem. Respondeo satis, superque esse, vt scientia habitualis pluribus coalescens partibus quodammodo dicatur vna vnitate cuiusdam ordinis, nec esse necessariam vnionem physicam, & strictam. Specta, si libet, siue licet infinitam illam circum nos properantis cæli ambitionem, auratum Solis obrem, candentem Lunæ globum, minorum syderum multitudinem, ac varietatem spirabilis itidem elementi sincera flamina; flammantis crispata volumina; liquentis alternos cursus, atque reclusus; immoti denique soli super inane requiem: hæc autem omnia, quamuis non vnita physice, quid, nisi vna rerum summa, quid, nisi vna mundi facies: Atque, vt à naturalibus ad artificialia orationem conuertam, ac Tertulliani in lib. de anima cap. 15. verbis utar; spectat portentosissimam Archimede dis munificentiam, organum Hydraulicum dico, tot membra, tot partes, tot compagines, tot itinera vocum, tot compendia sonorum, tot commercia modorum, tot acies tibiarum, & vna moles erunt omnia; licet non omnia physice copulentur inuicem, sed multa sint duntaxat continuata. Par ratio est aliorum entium artificialium vt naui, domus, exercitus, &c.

74 Obiicies tertio; nisi partes scientiæ totalis v. g. Dialecticæ se vniuntur physice, futurum, vt mul-